

'ZIE MIJ MAAR ALS VOORBEELD VAN FOUTE KEUZES'

Foto: Educatief Programma Jongeren

[PRINT DIT ARTIKEL](#)

[NAAR HOME](#)
AUTEUR: DOOR VAN DER WIELE

De auteur is redacteur bij het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid

Op een confronterende manier leert het Educatief Programma Jongeren groep 8-leerlingen over regels, gezag en keuzes. Zwarte jongens uit de Top600 doen hun eerlijke verhaal voor de klas. "Ik krijg applaus en erkenning van die kinderen, dat heb ik nog nooit gehad."

De ex-gedetineerden waarmee het [Educatief Programma Jongeren](#) (EPJO) werkt, hebben behoorlijk wat op hun kerfstok staan. Ze behoren tot de Amsterdamse Top600, die met elkaar het gros van de *High Impact Crimes* op hun geweten hebben. Een van hen houdt tijdens een gastles basisschoolleerlingen uit groep 8 voor: "Als je een keuze maakt, moet je het wel aankunnen. Ik heb 14 jaar vastgezet. Zie mij maar als voorbeeld van foute keuzes. Wil je dat? Ik heb mensen pijn en verdriet gedaan. Je gaat niet het criminele pad op om halverwege te besluiten dat het je toch niet bevalt."

Genomineerd voor de Hein Roethofprijs

EPJO was een van de 5 genomineerden voor de vorige editie van de [Hein Roethofprijs](#). Toen reikte voormalig minister van Veiligheid en Justitie Van der Steur de hoofdprijs van 20.000 euro uit aan 2 projecten: [BuurTent](#) en [Bloedlink](#). Dit jaar bestaat de prijs precies 30 jaar. In deze rubriek blikken we terug op alle genomineerden. Inzenden voor de Hein Roethofprijs 2017 kan tot 1 augustus.

EPJO is een schoolprogramma over misdaadpreventie en het tegengaan van radicalisering. Geen saaie lessen, maar met rollenspelen, beeldmateriaal en ware verhalen door speciaal opgeleide ex-gedetineerden. Het doel is om kinderen, op het moment dat ze nog 'kneedbaar' zijn, kennis te laten maken met regels, gezag, respect en keuzes.

['Binnen EPJO verbinden we het publieke domein met](#)

Dit programma is een antwoord op de snel veranderende samenleving, legt politiemans Gerard Swartz uit, een van de grondleggers van EPJO. "Door

het onderwijs en de ouders'

individualisering en polarisatie is het voor kinderen steeds moeilijker om hun identiteit te ontwikkelen. De samenleving is steeds minder overzichtelijk. Als politie staan wij bij de sluisdeur van het publieke domein, daar waar de druk het hoogst is. Binnen EPJO verbinden we het publieke domein met het onderwijs en de ouders. Dat geeft een ijzersterke constructie." Naast een realistische beeldvorming over normen, waarden, fatsoen en keuzes maken, leren de kinderen welke rol de politie, het OM en de rechtspraak hierin spelen.

DE GEVOLGEN VAN HET CRIMINELE PAD

EPJO start met een les van 3 uur door 2 politiemensen over *Pikken, pesten en keuzes maken*. Met rollenspelen en een ex-gedetineerde die vertelt hoe foute keuzes zijn toekomst hebben verpest. Vervolgens draait het om eigenwaarde. Nadat de ex-gedetineerde de klas heeft geconfronteerd met de gevolgen van het criminele pad, geeft acteur Peter Faber de leerlingen een positieve *boost*. Als geen ander kan hij de kinderen laten voelen dat ze mooi, bijzonder en waardevol zijn.

'Het is niet zaligmakend, want een slechte opvoeding kun je niet compenseren'

Aan het einde van de les maken de kinderen een rap die ze uiteindelijk *freestylen* voor de politiemensen waarmee de les startte. Voor Zwarts is dit altijd weer een kippenveldmoment. "Er ontstaat dan een bijzonder gevoel van samenzijn. Het is niet zaligmakend, want een slechte opvoeding kun je niet compenseren. Maar als politie kunnen we het gevoel geven dat we er voor de kinderen zijn."

Ten slotte bezoekt de klas een rechtbank, waar de strafzaak van een verdachte van een gewapende overval wordt nagespeeld. Samen met een echte rechter en een echte officier van justitie. Alle onderdelen komen tijdens de zitting aan bod: de aanklacht, gevolgen voor het slachtoffer, achtergrond van de verdachte, de verdediging en het vonnis. Na afloop van de zitting mogen de kinderen vragen stellen aan de rechter, officier, advocaat, politie en de verdachte.

WAARDERING VOOR EX-GEDETINEERDEN

"Ik wil u een compliment maken dat u dit aan ons vertelt", zegt een schooljongen tegen de spreker die 14 jaar in de gevangenis zat. "Maar ik heb alleen maar slechte dingen gedaan", sputtert de ex-crimineel tegen. Dat weten de kinderen ook wel, maar ze waarderen zijn lef. De kinderen voelen feilloos aan dat hij hen oprecht wil behoeden voor fouten. Een andere ex-gedetineerde bedankt Zwarts nadat hij zijn eerste les had gegeven. "Ik krijg applaus en erkenning van die kinderen, dat heb ik nog nooit gehad", zei hij. "Er is respect, aandacht en waardering. De kinderen luisteren naar mij en ik stel wat voor. Het maakt me niet uit waar in het land ik heen moet rijden om nog les te geven, ik ga ernaartoe." <<

Lesprogramma voor 300 scholen

EPJO is een van oorsprong Amsterdams lesprogramma dat wordt aangeboden op zo'n 300 scholen door het hele land. Naast groep 8, zijn er ook lessen voor brugklassen van ROC's en in het speciaal onderwijs. En er zijn lessen voor de ouders van de kinderen uit groep 8. Met hen gaat EPJO in op de cultuur thuis, op straat en op school, en zij bespreken waar wiens verantwoordelijkheden liggen. Dat is in eerste instantie waar het allemaal begint: thuis. Binnen dit project werken politie, Openbaar Ministerie en de Peter Faber Stichting samen. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid verlenen er hun medewerking aan. De **grondleggers** van dit programma zijn politiemannen Gerard Zwarts, Hemmo Keijzer en acteur Peter Faber.

Met 2 workshops per maand leiden zij politiecollega's op in de rest van het land. Inmiddels zijn er 400 mensen opgeleid. Gratis.